

ถอดบทเรียน (ถอดบทเรียนแนว Best Practice)

“การจัดทำวารสาร JPR2R เข้าสู่ฐานข้อมูล TCI”

จากนางสาวศุภลักษณ์ วัฒนาเฉลิมยศ

“อยากให้เล่าถึงขั้นตอนการทำวารสาร R2R จนถึงกระบวนการนำเข้าสู่ฐานข้อมูล”

เริ่มจากกระบวนการจัดทำวารสาร วารสารมีกระบวนการทำงานที่ค่อนข้างมาก บทความ 1 บทความกว่าจะผ่านกระบวนการและออกเป็นชิ้นงานที่เผยแพร่ได้นั้นต้องผ่านหลายขั้นตอน เพื่อให้บทความนั้นมีคุณภาพและได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือทางวิชาการมากที่สุด ซึ่งจะเป็นประโยชน์กับทั้งผู้อ่าน ผู้เขียนและผู้จัดทำวารสาร ทั้งนี้การดำเนินงานจัดทำวารสาร JPR2R สามารถแบ่งได้ 3 ส่วน ดังนี้

1. การประชาสัมพันธ์ เป็นการดำเนินการสื่อสาร ข่าวสารไปสู่กลุ่มเป้าหมาย เป็นการเสริมสร้างความเข้าใจอันดี และเป็นการให้ข่าวสารในการส่งบทความตีพิมพ์เผยแพร่ (Call for paper)

2. กระบวนการประเมินบทความ เป็นกระบวนการควบคุมคุณภาพของบทความ (Journal Quality Evaluation) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ (peer reviewer) และ กองบรรณาธิการ โดยเริ่มตั้งแต่การรับบทความผ่านทางระบบ, คัดกรองบทความที่ขอเผยแพร่ในวารสาร โดยพิจารณาในรายละเอียด เช่น การคัดลอกทางวรรณกรรม รูปแบบการเขียนบทความ และความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของวารสาร ซึ่งดำเนินการร่วมกับบรรณาธิการและกองบรรณาธิการวารสาร, ติดต่อประสานงาน Reviewer เพื่อประเมินบทความโดยประเมินผ่านแบบประเมิน, ประสานงานกับผู้ส่งบทความในการปรับแก้ไข และการจัดรูปแบบบทความก่อนเผยแพร่

3. กระบวนการเผยแพร่บทความ เป็นการเผยแพร่วารสารผ่านทางช่องทางต่างๆ เช่น ผ่านทางเว็บไซต์ <http://www.en.mahidol.ac.th/jpr2r/>

และแจ้งการเผยแพร่วารสารต่อผู้เขียนบทความ, ที่ปรึกษา, กองบรรณาธิการ และผู้ทรงคุณวุฒิ

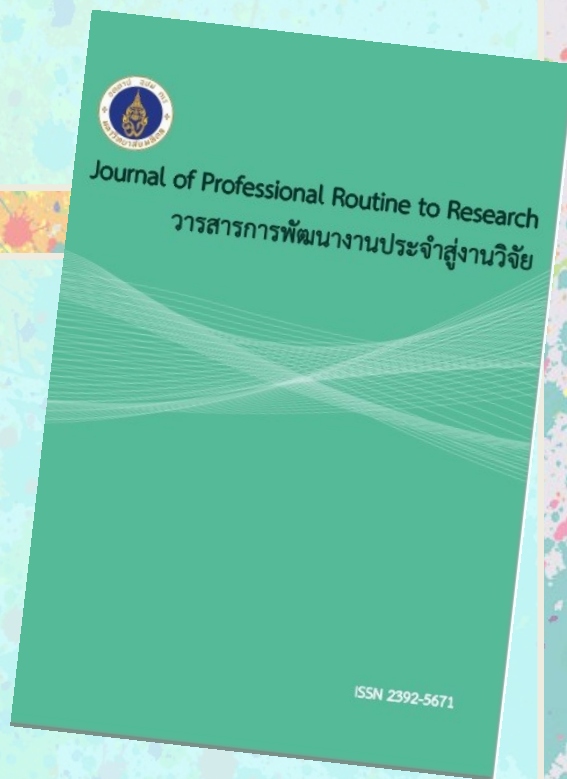
ในส่วนกระบวนการนำเข้าสู่ฐานข้อมูล TCI นั้นดำเนินการตามขั้นตอนและตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพวารสารในฐานข้อมูลของคุณยต์ชนี้การอ้างอิงวารสารไทย (TCI) ซึ่งมีเกณฑ์ทั้งหมด 10 ข้อ คือ แบ่งเป็นเกณฑ์หลัก 3 ข้อ คือ

1. บทความต้องมีการควบคุมคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิ
2. วารสารต้องออกตรงตามเวลาที่กำหนด
3. วารสารต้องมีอายุการตีพิมพ์บทความวิชาการไม่น้อยกว่า 3 ปี

เกณฑ์รอง 7 ข้อ คือ

1. วารสารมี citation ที่ตรวจสอบได้จากฐาน TCI
2. วารสารมีกติการูปแบบการตีพิมพ์ที่ชัดเจน
3. วารสารมีกองบรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิจากหลากหลายหน่วยงาน
4. วารสารมีการตีพิมพ์รูปแบบบทความที่ได้มาตรฐาน คือ มีชื่อผู้เขียนบทความย่อภาษาไทย ภาษาอังกฤษ การอ้างอิงรูปแบบเดียวกัน
5. วารสารต้องมีผู้สนับสนุนจากหลากหลายหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก
6. วารสารต้องมีเว็บไซต์ที่มีข้อมูล กติกาในการตีพิมพ์
7. วารสารต้องมีการส่งบทความออนไลน์ หรือ การส่งบทความที่ไม่ใช่ทางอีเมล

ซึ่งวารสารต้องผ่านเกณฑ์หลัก และมีคุณภาพจากเกณฑ์ทุกข้อรวมกันไม่ต่ำกว่า 10 คะแนน ซึ่งเกณฑ์ดังกล่าวหาข้อมูลได้ที่เว็บไซต์ของ TCI ดังนั้นเมื่อศึกษาเกณฑ์แล้วพบว่าวารสารยังขาดในส่วนใดก็เพิ่มเติมในส่วนนั้น ซึ่งวารสารมีนโยบายจะพัฒนาเข้าสู่ฐานข้อมูลตั้งแต่ปี 2559 แต่เนื่องจากยังไม่เผยแพร่ไม่ครบ 3 ปีตามเกณฑ์หลัก จึงต้องรอเข้าในปี 2560 นอกจากนี้วารสารยังปรับกองบรรณาธิการให้มีความหลากหลายสอดคล้องกับข้อกำหนดของ TCI, พัฒนาเว็บไซต์ให้มีข้อมูลครบถ้วน เมื่อทำการศึกษาเกณฑ์และ พัฒนาวารสารตามเกณฑ์ของ TCI แล้ว จึงส่งข้อมูลของวารสารให้ TCI พิจารณา โดย TCI จะเปิดรับข้อมูลวารสารใหม่ที่ต้องการเข้า TCI ทุกเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ ของทุกปี และจากประกาศผลในเดือนพฤษภาคม สรุปโดยย่อของกระบวนการนำเข้าสู่ฐานข้อมูลนั้น คือการดำเนินการตามขั้นตอนการทำวารสารให้ถูกต้องและมีคุณภาพ เพราะการดำเนินการวารสารสำคัญที่กระบวนการประเมินบทความ ที่จะช่วยพัฒนาบทความให้เหมาะสมทางวิชาการ ในส่วนเกณฑ์อื่นๆเป็นเพียงส่วนสนับสนุนให้การทำงานวารสารเป็นไปตามแบบแผนมากขึ้นซึ่งวารสารค่อยๆปรับและเพิ่มเติมได้

สิ่งที่คาดหวังว่าจะได้รับการนำวารสารเข้าสู่ฐานข้อมูล TCI ครั้งนี้คืออะไร

จริงๆ แล้วต้องส่งวารสารให้ TCI พิจารณาเพื่อเข้าสู่ฐานข้อมูลนั้นไม่ได้คาดหวังว่าจะได้รับอะไรมากขึ้นจากเดิม เพราะตอนนั้น รศ.ดร. กิติกร จามรดุสิต บรรณาธิการวารสารให้นโยบายมาว่าให้นำวารสารเข้าสู่ฐานข้อมูล TCI ซึ่งวารสารคิดแต่เพียงว่าจะเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความคิด และส่งเสริมพฤติกรรมด้านวิชาการ การที่วารสารการพัฒนางานประจำสูงงานวิจัยได้เข้าสู่ฐานข้อมูลที่น่าเชื่อถือนั้นผู้เขียนหรือ บุคลากรสายสนับสนุนก็จะมีช่องทางในการเผยแพร่ผลงาน หรือ อ่านบทความเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองได้ โดยผู้เขียน/ผู้อ่านสามารถมั่นใจได้ประมาณหนึ่งว่าบทความที่ตนเองเขียนหรืออ่านนั้นเป็นมีคุณภาพ ซึ่งก็จะช่วยสร้างแรงผลักดันให้บุคลากรเกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตัวเอง นับถือตนเองพัฒนาว่ามีความสามารถในการทำงานทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง

สิ่งที่เกิดขึ้นจริงที่สูงกว่าที่คาดหวังคืออะไร

สิ่งที่สูงกว่าที่คาดหวังไว้ คือ ความน่าเชื่อถือจากผู้อ่าน/ผู้เขียนเพิ่มมากขึ้น มีผู้ให้ความสนใจโดยวัดจากการสอบถาม ทั้งจากโทรศัพท์ หรือ อีเมลที่มากขึ้น อาจจะได้ไม่มากแบบรับสายแทบไม่ทัน แต่ก็มีสอบถามมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจจะส่งผลให้มีผู้สนใจส่งบทความเข้าตีพิมพ์มากขึ้นหรือไม่แน่ ยังตอบได้ไม่แน่ชัดคงต้องรอดูต่อไปค่ะ

สิ่งที่เกิดขึ้นจริงที่ต่ำกว่าที่คาดหวังคืออะไร

อาจจะเป็นเพราะไม่ได้คาดหวังอะไรไว้มากมาย ตั้งแต่แรก ในส่วนของสิ่งที่ต่ำกว่าที่คาดหวังเลยตอบยากเหมือนกัน คิดว่าไม่น่าจะมีเพราะคิดว่าวารสารเข้าสู่ฐานข้อมูล TCI นั้นก็สูงกว่าที่คาดหวังแล้ว

สิ่งที่ได้เรียนรู้และเป็นประโยชน์คืออะไร

การทำงานอย่างมีเป้าหมายและการทำงานเป็นทีม วารสารมีเป้าหมายตั้งแต่เริ่มเผยแพร่บทความในปีที่ 2 แล้วจะนำวารสารเข้าสู่ฐานข้อมูล TCI เมื่อมีการตั้งเป้าหมาย ก็จะมีกระบวนการ / แนวทางในการทำงานที่จะไปให้ถึงเป้าหมายนั้น ซึ่งพิสูจน์แล้วว่าเราสามารถทำได้ อีกประการหนึ่งคือการทำงานจากความร่วมมือจากหลายส่วนด้วยการดำเนินการวารสารนั้นต้องผ่านกระบวนการที่มีกลุ่มบุคคลที่หลากหลาย ทั้งบรรณาธิการ กองบรรณาธิการ และบุคลากรที่เป็นผู้ประสานงานและดูแลเว็บไซต์ หากไม่ได้รับความร่วมมือ หรือความช่วยเหลือที่ตั้นการดำเนินงานก็จะไม่ราบรื่น

คิดว่าอุปสรรค/ปัญหา คืออะไร คิดว่าควรปรับปรุงคืออะไร

อุปสรรคของการทำงาน

วารสาร คือ ปัจจัยที่เราไม่สามารถควบคุมได้ เช่น คุณภาพบทความ, จำนวนผู้สนใจส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ ซึ่งเป็นปัจจัยที่เราไม่สามารถควบคุมได้ สำหรับการแก้ไขน่าจะเป็นการดำเนินการในส่วนที่ทำได้ให้มากที่สุด เช่น การประชาสัมพันธ์เพื่อเพิ่มจำนวนบทความ ซึ่งหากใครอ่านอยู่สนใจวารสารเราสามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่เว็บไซต์ <http://www.en.mahidol.ac.th/jpr2r/>

หากต้องทำครั้งต่อไปให้วารสารเข้าสู่ฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1 จะต้องทำอะไร จะปรับปรุงอะไรให้ดีขึ้น

จากผลการประเมินทำให้ทราบว่าวารสารยังมีเกณฑ์บางข้อที่วารสารยังไม่สามารถดำเนินการทำให้ไม่ได้ รับการพิจารณาให้อยู่ในกลุ่ม 1 คือ

1. วารสารไม่มี Citation ที่ตรวจสอบได้จากฐานข้อมูล TCI หรือ Citation /Article เท่ากับ 0
2. บทความที่เผยแพร่ในวารสาร JPR2R มีร้อยละบทความจากผู้นิพนธ์จากหน่วยงานภายนอกน้อยกว่าร้อยละ 25
3. วารสารไม่มี Submission Online

ซึ่งหากจะปรับปรุงให้ดีขึ้นน่าจะต้องเริ่มต้นจาก ไม่มี Submission Online โดยการใส่ระบบ ThaiJo ของ TCI ในส่วนบทความที่มาจากผู้นิพนธ์ภายนอกคงต้องประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น ส่วนเรื่อง Citation คงต้องใช้เวลาการที่จะให้วารสารน้องใหม่มี Citation ตอนนี้คิดว่าทำได้ยากอยู่

อย่างไรก็ตามต้องขอขอบคุณทีมงานวารสารทุกคนตั้งแต่บรรณาธิการ กองบรรณาธิการ ผู้ทรงคุณวุฒิ และเจ้าหน้าที่วารสารที่ช่วยเหลือในส่วนของเว็บไซต์ โดยตนเองนั้นเป็นเพียงแค่ผู้ประสานงานให้การดำเนินการสามารถเป็นไปตามขั้นตอน หากไม่มีบุคคลต่างๆที่กล่าวมานั้นวารสารคงไม่ได้เข้าสู่ฐานข้อมูล TCI เหมือนในวันนี้ และขอบคุณไปถึงผู้เขียนและผู้อ่านทุกคนที่ให้ความไว้วางใจแก่วารสาร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าวารสารจะได้รับความไว้วางใจอย่างต่อเนื่อง

“การทำงานอย่างมีเป้าหมายและการทำงานเป็นทีม วารสารมีเป้าหมายตั้งแต่เริ่มเผยแพร่บทความในปีที่ 2 แล้วว่าจะนำวารสารเข้าสู่ฐานข้อมูล TCI เมื่อมีการตั้งเป้าหมาย ก็จะมีกระบวนการ / แนวทางในการทำงานที่จะไปให้ถึงเป้าหมายนั้น ซึ่งพิสูจน์แล้วว่าเราสามารถทำได้”